Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-’in Sünnetine Göre Namazın Kılınışı

﴿صفة الصلاة﴾

[Türkçe-Turkish-تركي]

Abdulaziz b. Abdullah Al-Şeyh

Terceme eden : Muhammed Şahin

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿صفة الصلاة﴾

« باللغة التركية »

عبد العزيز بن عبد الله آل الشيخ

ترجمة : محمد مسلم شاهين

2009 - 1430

islamhouse.com

HZ.PEYGAMBER-sallallahu aleyhi ve sellem-'İN SÜNNETİNE GÖRE NAMAZIN KILINIŞI:

Hz. Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- buyuruyor ki: "Her kim, ezânı işitir, ardından da:

﴿ اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلاة القائمة، آت محمداً الوسيلة والفضيلة، وابعثه اللهم مقاماً محموداً الذي وعدته ﴾

derse, kıyâmet günü şefaatım ona vâcip olur."

Kıymetli Müslüman Kardeş!

Allah-azze ve celle-, dîn ve dünya işlerinde seni muvaffak eylesin.Bilmelisin ki ezân, namaz vaktinin girdiğini ilân eden bir vesîledir.Vaktin girmesi, namazın şartlarındandır. Dolayısıyla vakti girmeden namaz kılmak asla câiz değildir.Ayrıca, namazı bilinen vaktinden sonra kılmak sûretiyle geciktirmek de câiz değildir.

Öyleyse azîz kardeşim!

Ezânı işittiğinde müezzinin dediğinin aynısını tekrar etmelisin.

Ancak (حي على الصلاة و حي على الفلاح) kısmını işittiğinde şöyle demelisin:

(لا حول ولا قوة إلا بالله)

Çünkü Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'den bize bu şekilde bildirilmiştir.

Kıymetli Müslüman Kardeş!

Namazın ne olduğunu biliyor musun?

Hiç şüphesiz ki namaz, İslâmın ikinci rüknüdür.Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüne kulak verir misin azîz kardeşim!

"بني الإسلام على خمسٍ:شهادة أن لا إله إلا الله وأن محمداً رسول الله، و إقامِ الصلاة، وإيتاء الزكاة، وصيامِ رمضان، وحجِّ البيت لمن استطاع إليه سبيلاً."

"İslâm, beş esâs üzerine binâ olunmuştur:Allah'tan başka hakkıyla ibâdet edilecek hiçbir ilâhın olmadığına ve Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın elçisi olduğuna şehâdet etmek, namazı gereği gibi kılmak, zekâtı hakedene vermek, Ramazan orucunu tutmak ve gitmeye yol bulunca haccetmek."

Şâyet bunu bilirsen, Allah-azze ve celle-'nin gece ve gündüz olmak üzere belirli vakitlerde sana beş vakit namazı farz kılmış olduğunu bilmelisin.Allah-azze ve celle- bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿أقم الصلاة لدلوك الشمس إلى غسق الليل وقرآن الفجر إن قرآن الفجر كان مشهوداً ﴾ الإسراء:٧٨

"Güneşin, öğle vakti zevâlinden, gecenin karanlığına kadar (öğle, ikindi, akşam ve yatsı vakitlerinde) namazı tam olarak kıl.Sabah namazını da kıraatını uzatarak kıl.Zirâ sabah namazında okunan Kur'anı dinlemek için gece ve gündüz melekleri hazır bulunurlar." [1]

Bu âyet-i kerîme, bizlere namazın vakitlerini açıklamaktadır.

Zirâ âyette geçen (أقم الصلاة لدلوك الشمس) kısmından kasıt; öğle ve ikindi namazları,

(إلى غسق الليل) kısmından kasıt ise; akşam ve yatsı namazlarıdır.

Azîz kardeşim!

Hiç şüphesiz ki Allah-azze ve celle- her müslümana, gece ve gündüz olmak üzere günde beş vakit namaz kılmasını farz kılmıştır.Bu namazlar için de belirli vakitler tâyin ederek müslümanların namazlarını bu vakitlerde kılmalarını emretmiştir. Allah-azze ve celle-bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿ إن الصلاة كانت على المؤمنين كتاباً موقوتاً ﴾ النساء:١٠٣

"Çünkü namaz, mü'minlerin üzerine belirli vakitlerde farz kılınmıştır." [2]

Allah-azze ve celle-namazı, vakti çıkana kadar geciktiren kimseyi Kur'anda yererek şöyle buyurmuştur:

﴿ فخلف من بعدهم خلف أضاعوا الصلاة واتبعوا الشهوات فسوف يلقون غيّاً ﴾ مريم: ٥٩

"Kendilerine nimet verilenlerden sonra kötü bir nesil geldi ki,namazı vaktinde kılmayıp geciktirerek şehvetlerine uydular.Bundan dolayı da onlar cehennemde gayyayı boylayacaklardır."[3]

Sahâbe-i Kirâm, (أضاعوا الصلاة) kısmını "vaktinde kılmayarak geciktirdiler" anlamında tefsir etmişlerdir.

Her kim, namazı vaktinden önce kılarsa, namazı sahih olmaz.Vaktinden birkaç sâniye önce bile kılsa geçerli değildir.Çünkü Allah-azze ve celle-namaz için belirli bir vakit tâyin etmiştir.Bundan dolayı Cebrâil-aleyhisselâm-, Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'e iki gün namazlarda imamlık yapmıştır.Birinci gün, namazları ilk vaktinde namaz kıldırmış, ikinci gün ise namazları son vaktinde kıldırmış, ardından Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle demiştir:"Ey Muhammed!Namaz, bu iki vakit arasındadır." Yâni bu iki vakitte edâ edilir.

Bu olay, vaktinden önce namaz kılanın, namazı Allah'ın emrettiği gibi kılmadığından dolayı namazının geçersiz olduğuna delâlet etmektedir.Bir kimse böyle namaz kılmaya devam

(1) İsrâ Sûresi:78
(2) Nisâ Sûresi: 103
(3) Meryem Sûresi: 59

ederse, kendisine bunun hükmünün namazını kılmayan kimsenin hükmü gibi namazını kılmamış sayıldığını söyleriz.

Namaz, dînin direğidir.Kelime-i şehâdetten sonra İslâm dîninin en önemli rüknüdür.Dolayısıyla ey kıymetli müslüman;namazı gereği gibi kılman, emânete riâyet ederek, huşu ve ihlasla edâ etmen gerekir.

(وما أمروا إلا ليعبدوا الله مخلصين له الدين حنفاء ويقيموا الصلاة ويؤتوا الزكاة وذلك دين القيمة) البينة: ٥

"-Diğer bütün semâvî dînlerde insanlar-şirkten îmâna meylederek yalnız- ca Allah'a ibâdet etmek, namazı dosdoğru kılmak ve zekâtı vermekle emrolundular.İşte dosdoğru dîn budur.O dîn de İslâm'dır."[1]

Kıymetli Müslüman Kardeş!

Kıyâmet günü ilk önce hangi şeyden hesâba çekileceğini biliyor musun?

O halde, Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüne kulak verir misin?

(أول ما يحاسب عليه العبد يوم القيامة الصلاة، فإن صلحت صلح سائر عمله،وإن فسدت فسد سائر عمله) رواه الطبراني

"Kulun, kıyâmet günü hesâba çekileceği ilk şey namazdır.Eğer namazı düzgün olursa, diğer amelleri de düzgün olur.Yok eğer namazı düzgün değil de bozuk olursa, diğer amelleri de bozuk olur."[2]

Namaz, Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in vefatından önce yaptığı son vasiyetidir.Ümmü Seleme vâlidemizden rivâyet olunduğuna göre-Allah ondan râzı olsun- o şöyle der:

" كان من آخر وصايا رسول الله ﷺ :الصلاة. ... الصلاة و ما ملكت أيمانكم " رواه أحمد

"Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in yaptığı son vasiyet namazdı.Zira şöyle o buyurmuştu:Namaza, namaza ve elinizin altındakilere çok dikkat edin."[3]

Hiç şüphesiz ki Allah-azze ve celle- namazlarını vakitlerinde edâ eden mü'minleri methetmiş ve onları nimetler yurdu olan cennetlerin vârisleri kıldığını belirterek şöyle buyurmuştur:

﴿ قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ١ ٱلَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَٰشِعُونَ ٢ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنِ ٱللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ٣ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَوٰةِ فَٰعِلُونَ ٤ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ٥ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ٦ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ٧ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ٨ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمْ يُحَافِظُونَ ٩ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْوَٰرِثُونَ ١٠ ٱلَّذِينَ يرثون ٱلْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١١ ﴾

(1) Beyyine Sûresi: 5
(2) Taberânî
(2) İmam Ahmed
(2) Mu'minûn Sûresi:1-11

“Allah’a îmân edenler, gerçekten kurtuluşa ermişlerdir.Onlar ki, namazlarında huşu içerisindedirler.Onlar ki, bâtıl söz ve fiilden tamamen yüz çevirir, ona iltifat etmez, onunla meşgul dahi olmazlar.Onlar ki, nefislerini Allah’a itaatle temizlerler.Onlar ki, Allah’ın haram kıldığı zinâ, eşcinsellik ve benzeri her türlü fuhşiyattan ırzlarını korurlar.Ancak eşleri ve ellerinin altındaki câriyeleri bundan müstesnâdır.Bunlarla bulundukları ilişkilerden dolayı kınanmazlar.Her kim eşi veya câriyesinden başkasıyla tatmin olmaya bir yol ararsa, onlar Allah’ın helâl ve haram sınırını çiğneyenlerdir.Onlar ki, emânetlerine riâyet ederler ve sözlerini yerine getirirler.Onlar ki, namazlarını şartlarına, erkânına ve vâciplerine riâyet ederek vakitlerinde kılarlar.İşte cennete vâris olacak olan mü’minler bunlardır.Cennetin en yükseği ile ortasındaki makamlara vâris olacak ve orada ebedî kalacak olanlar bunlardır.” [1]

Allah-azze ve celle-, mü'minlerin özellikleriyle ahlâkını zikrederken onları övme ve onlara senâda bulunma makamında zikretmiş, kâfir ve münâfıkların ahlâkını ise onları yerme ve kötüleme makamında zikretmiştir.

Birinci makam:Mü'minlere övgü ve onlara senâda bulunma makamıdır ki Allah-azze ve celle-, bu güzel ahlak ve hasletleri almamızı teşvik etmektedir.

İkinci makam ise;Kâfir ve münâfıkları yerme ve kötüleme makamıdır ki Allah-azze ve celle- onların ahlâkıyla ahlaklanmamızı şiddetle yasaklamaktadır.

Yukarıdaki âyetlerde Allah-azze ve celle-, îmân edenlerin birçok hasletlerini zikretmiş, bu hasletlere namazla başlamış ve yine namazla son vermiştir.

Zirâ 1. Ve 2. âyetlerde şöyle buyurmuştur:

ا قَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي صَلَاتِهِمۡ خَٰشِعُونَ ٢

“Allah’a îmân edenler, gerçekten kurtuluşa ermişlerdir.Onlar ki, namazlarında huşu içerisin- dedirler."

Ardından mü'minlerin methedilen amellerini yine namazla bitirerek şöyle buyurmuştur:

وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمۡ يُحَافِظُونَ ٩ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡوَٰرِثُونَ ١٠ ٱلَّذِينَ يرثـــــون ٱلۡفِرۡدَوۡسَ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١١ ﴾

"Onlar ki, namazlarını şartlarına, erkânına ve vâciplerine riâyet ederek vakitlerinde kılarlar.İşte cennete vâris olacak olan mü’minler bunlardır.Cennetin en yükseği ile ortasındaki makamlara vâris olacak ve orada ebedî kalacak olanlar bunlardır.”

Bu hasletlerin arasında zikredilen hasletler de güzeldir.Ancak bu hasletlerin en yücesi namazlarını kılmalarıdır.

Allah-azze ve celle-, birinci âyette mü'minleri namazlarında huşu içerisinde olmakla nitelendirmiştir. Huşudan kasıt;namazında kalben Allah'a yönelmektir ki bunun anlamı; namaz kılan kimsenin, namaz kılarken gerçekten Allah'ın huzurunda olduğunu ve Rabbine seslendiğini

bilmesidir.Dolayısıyla mü'min, namazında yaptığı zikir ve duâla- rıyla, anlamını düşünerek okuduğu kıraatıyla Allah'a yönelerek huşu duyması ve yaradanına boyun eğmesi gerekir.

Hiç şüphesiz ki huşu; tesiri diğer âzâlarda görülen kalbî bir ameldir.Dolayısıyla namaz kılan bir kimse, yalnız başına kılıyorsa okuduğu kıraatı, imama uymuş ve imam açıktan okuyorsa, imamın kıraatını iyice düşünerek dinlemesi, rükûya vardığında rükûda okunan duâları anlamını düşünerek namaz kılması gerekir.

Örneğin rükûdayken iki defa: (سبحان ربي العظيم) ardından (سبحان الملك القدوس), rükûdan doğrulduktan sonra da:

(ربنا لك الحمد ملء السماوات وملء الأرض وملء ما شئت من شيء بعد أهل الثناء والمجد أحق ما قال العبد وكلنا لك عبد)

demesi sünnettir.

Secde ettiğinde, üç defa: (سبحان ربي الأعلى) diyerek bu sözün anlamını iyice düşünmesi, bu sözün kendisinin îmânına delâlet ettiğini, zira yücelerek arşa istivâ ettiğini, aynı şekilde iki secde arasında, ilk ve son teşehhütteki duâ ve zikirleri iyice düşünmesi do-layısıyla namazının tamamını düşünerek kılması mümin için bir öğüt ve hatırlatmadır.

Zirâ Allah-azze ve celle-namaz konusunda şöyle buyurmaktadır:

﴿و أقم الصلاة إن الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله أكبر ﴾ العنكبوت: ٤٥

"Namazı dosdoğru kıl.Namaz, sahibini günah işlemekten ve çirkinliklere düşmekten alıkor.Zirâ rükün ve şartlarına göre namaz kılan kimsenin kalbi nurlanır.Îmânı artar.Hayır işlemek için istek ve arzusu güçlenir.Şer ve kötülük işleme arzu ve isteği yok olur.Namazda Allah'ı anmak her şeyden daha büyük ve üstündür."[1]

Mü'min, namazını devamlı olarak vaktinde ve cemaatle kılar. Namazını,güzel bir şekilde abdest aldıktan sonra, Allah'a itaatle değerlendirmek için camide cemaatle kılar.Yine mü'min, namazının sünnetleriyle birlikte âdâbına riâyet ederek kılar ki kıldığı namaz Allah'ın izniyle kendisine faydalı ve diğer âzalarında etkisini göstersin.

Hiç şüphesiz ki Allah-azze ve celle-,namazlarını vaktinde kılmayıp tembellik gösterenleri Kur'anında kınayarak şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ يُخَـٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَـٰدِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوٓا۟ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُوا۟ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يذكرون ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ مُّذَبْذَبِينَ بَيْنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَـٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ هَـٰٓؤُلَآءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا ﴾ [سورة النساء: ١٤٢- ١٤٣]

"Münâfıklar (zanlarınca) Allâh'ı kandırmaya çalışırlar.Halbuki Allâh, onların hilelerini başlarına geçirir.Onlar namaza kalktıkları zaman, üşenerek kalkarlar.Namazlarıyla insanlara

(1) Ankebût Sûresi:45

gösteriş yaparlar.Allâh'ı da pek az anarlar.O münâfıklar,küfürle imân arasında şaşkın bir şekilde bocalamaktadırlar.Ne mü'minlere ne de kafirlere bağlıdırlar. Allâh, kimin kalbini imandan saptırırsa -hidâyetten alıkoyarsa- artık ona, bir kurtuluş yolu bulamazsın" [1]

Yine, Allah-azze ve celle-rasûlüne ve ona inanlara, âile efrâdına namaz kılmalarını emretmelerini emrederek şöyle buyurmuştur:

﴿ وأمر أهلك بالصلاة واصطبر عليها لا نسألك رزقاً نحن نرزقك والعاقبة للتقوى ﴾ طه : ١٣٢

"-Ey Muhammed- ehline namaz kılmalarını emret.Kendin de onu edâ etmede sabret.Senden rızık istemiyoruz.Bilakis biz sana rızık veriyoruz. Dünya ve âhirette hayırlı son, takvâ ehlinindir."[2]

Buâyet-i kerîmede Allah-azze ve celle- rasûlüne namaz hususunda gereken önemi göstermesini, ehlini namaz için uykudan uyandırmasını, namaz için onları uyarıp onlara namazlarını kılmalarını,namazın en önemli ve en büyük hedefleri olması gerektiğini söylemesini emretmiştir.

Peygamberimiz-sallallahu aleyhi ve sellem- de evlâtlarımıza yedi yaşına erişince namaz kılmalarını emretmemizi söyleyerek şöyle buyurmuştur:

(مروا أولادكم بالصلاة وهم أبناء سبع سنين واضربوهم عليها وهم أبناء عشر) رواه أبو داود

"Evlâtlarınıza, yedi yaşına bastıklarında namaz kılmalarını emredin.On yaşına bastıklarında hala namaz kılmıyorlarsa onlara vurun."[3]

Başka bir hadîs-i şerifte ise:"Evlâtlarınıza, yedi yaşına bastıklarında namaz kılmalarını emredin.On yaşına bastıklarında hala namaz kılmıyorlarsa onlara vurun ve yataklarını ayırın."

Çünkü çocuklar, hayır ve hidâyet üzere yetişirlerse, namaza gereken önemi verir bir hale gelir ve namazı severler.Câmiden ve namazdan uzak bir halde yetişirlerse, câmiden ve namazdan nefret eder ve namazı sevmezler.Bundan dolayı babaya düşen görev;Allah'tan korkup eşine, kız ev erkekevlâtlarına namaz kılmalarını emretmesi gerekir.Tabii ki onlara namazı emretmeden önce kendisi onlara örnek olarak her vakitte câmiye gitmelidir ki evlâtları kendisini örnek alarak câmiye gidebilsinler.Eğer çocukları küçük yaşta câmiye götürüp getirirse, çocuklar câmiye alışır ve câmiyi severler.Böylece çocuklar Allah'ın rızâsına uygun olarak yetişirler.Onun için her baba Allah'tan korksun ve evlâtlarına iyiliği emredip kötülükten nehyetsin.Hiç şüphesiz ki evlâtlara namaz kılmala- rını emredip onları namaza teşvik etmek, iyiliği emredip kötülükten nehyetmenin en büyüğüdür. Dolayısıyla aramızda yetişen gençler, babalarının alıştırdığı hal üzere yetişirler.O halde ey babalar! Evlâtlarınızı namaza alıştırın, onlara namazı sevdirin ve kalplerine namaz sevgisini aşılayın.

Ey müslüman kardeş!

---

(1) Nisâ Sûresi:142-143
(2 Tâhâ Sûresi:132
(3) Ebû Dâvûd

İyi bilmelisin ki namazın fazîleti çok büyüktür. Abdullah b.Mesud'dan-Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle der:"Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'e amellerin hangisi daha fazîletlidir? diye sordum.Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-:'Vaktinde kılınan namazdır' buyurdu."[1]

الله أكبر ...الله أكبر... الله أكبر.

Kıymetli müslüman kardeş!

Namaz,insanı her türlü fuhşiyat ve kötülükten alıkor.Allah-azze ve celle- bu hususta şöyle buyurmaktadır:

﴿ اتل ما أوحي إليك من الكتاب و أقم الصلاة إن الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر ولذكر الله أكبر والله يعلم ما تصنعون ﴾ العنكبوت: ٤٥

"-Ey Muhammed-Sana indirilen bu Kur'andan oku ve onunla amel et. Namazı da dosdoğru kıl.Zirâ Namaz, sahibini günah işlemekten ve çirkin- liklere düşmekten alıkor.Rükün ve şartlarına göre namaz kılan kimsenin kalbi nurlanır.Îmânı artar.Hayır işlemek için istek ve arzusu güçlenir.Şer ve kötülük işleme arzu ve isteği yok olur.Namazda Allah'ı anmak her şeyden daha büyük ve üstündür.Allah, yapmakta olduğunuz hayır ve şer ne varsa hepsini bilir."[2]

Kıymetli Müslüman Kardeş!

Bilmelisin ki namaz, günahları silip götürür.Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu hususta şöyle buyurmaktadır:

"أرأيتم لو أن نهراً بباب أحدكم يغتسل منه كل يوم خمس مرات هل يبقى من درنه شيء؟ قالوا :لا يا رسول الله. قال:فذلك مثل الصلوات الخمس، يمحو الله بهن الخطايا." رواه مسلم

"Sizden birinizin kapısının önünden bir nehir akmış olsa ve o nehirde günde beş defa yıkansa, onda kirden bir şey kalır mı? diye sordu.

Sahâbe:'Hayır,Ey Allah'ın Rasûlü'dediler.Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-: İşte bunun benzeri, günde beş defa kılınan beş vakit namazdır.Allah-azze ve celle-kılınan o beş vakit namazlar sebebiyle işlenen günahları siler."[3]

Ey kıymetli K,kardeş!

Bilmelisin ki namaz, işlenen günahlara keffârettir. Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu hususta şöyle buyurmaktadır:

"الصلوات الخمس والجمعة إلى الجمعة ورمضان إلى رمضان مكفرات ما بينهن إذا اجتنبت الكبائر." رواه مسلم

"Beş vakit farz namaz, iki cuma namazı ile iki ramazan orucu, büyük günahlardan kaçınıldığı takdirde bunların arasında işlenen küçük günahlara keffârettir."[1]

(1) Buhârî ve Müslim
(2) Ankebût Sûresi:45
(3) Müslim

أشهد أن لا إله إلا اللّه ... أشهد أن لا إله إلا اللّه ...

Namaz, dünya ve âhirette sahibi için bir nûrdur.Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu hususta şöyle buyurmaktadır:"Namaz, nûrdur." [2]

Başka bir hadiste Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu hususta şöyle buyurmaktadır:"Câmiye namaz kılmak için karanlıklarda gidip gelenleri kıyâmet günü tam bir nûr içerisinde olduklarını müjdele."[3]

Allah-azze ve celle- de bu konuda şöyle buyurmaktadır:"Muhammed, Allah'ın elçisidir.Onun dîninde beraber olanlar kâfirlere karşı çetin, kendi arala- rında ise birbirlerine merhametlidirler.Onları namazlarında Allah'a rükûya varırken ve secde ederken görürsün.Allah'tan, kendilerinden râzı olmasını ve kendilerine lütûf ve ihsanda bulunarak cennete girdirmelerini ümit ederler.Onların Allah'a itaatkâr olduklarının alameti; yüzlerindeki secde izinden bellidir.Bu, onların Tevrat'taki vasıflarıdır.İncil'deki vasıfları ise şöyledir:Onlar, filizini yarıp çıkarmış, gittikçe de dalları çoğalarak kuv- vetlenmiş, gövdesi üzerine dikilmiş görünüşü güzel bir ekine benzer ki bu ekicilerin hoşuna gider.Allah, böylece onların (mü'minlerin) sayılarını çoğaltmak ve görünüşlerini güzelleştirmek sûretiyle kâfirleri öfkelendirir. Allah, onlardan Allah'a ve rasûlüne îmân edip, emrettiklerini yerine getiren ve yasakladıklarından da kaçınanlara günahlarının bağışlanmasını ve bitip tükenmek bilmeyen büyük bir sevâp olan cenneti vadetmiştir.Bu âyet-i kerîme,sahâbeye-Allah onlardan râzı olsun-kin besleyenlerin kâfir olduk- larına delâlet etmektedir.Çünkü sahâbeden dolayı Allah'ı öfkelendiren, Allah'ın gazabını gerektirir.Allah'ın gazabını gerektirmek ise küfürdür. Ayrıca bu âyet-i kerîme, Allah'ın va'dinin hak ve doğru olduğuna ve Allah'ın, va'dinden asla dönmeyeceğine, sahâbenin yoluna tâbi olanların da ecirde aynı onlar gibi lütuf ve ihsana sahip olacaklarına delâlet etmektedir."[4]

Müslüman Kardeş!

Allah-azze ve celle-'nin, senin derecelerini yükseltip, günahlarını silmesini istemez misin?O halde Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözüne kulak verir misin?

"Çokça secde et.Zira Allah için secde ettikçe, Allah da her secde için senin bir dereceni yükseltir, bir günahını da siler."[5]

اللّه أكبر...

Ey Müslüman Kardeş!

Bilmelisin ki günahların bağışlanmasının sebeplerinden birisi de güzel abdest almaktir. Nitekim Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- bu hususta şöyle buyurmaktadır:"Sizden biriniz, güzelce abdest alır, ardından da câmiye giderse, attığı her sağ adım için Allah-azze ve celle- kendisine bir sevâp yazar, her attığı sol adım için ise onun bir günahını siler."[6]

(1) Müslim
(2) Müslim
(3) Ebû Dâvûd
(4) Fetih Sûresi:29
(5) Müslim
(6) Ebû Dâvûd

Yine başka bir hadiste Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-şöyle buyurmaktadır:"Hiçbir müslüman güzelce abdest alır, ardından namaz kılsın da Allah-azze ve celle-de onun o kılmış olduğu namazla kılacağı diğer namazın arasındaki işleyeceği günahları bağışlamış olmasın."[1]

Bunu bilirsen ey müslüman kardeş-Allah seni kendisine itaat etmeye iletsin- bilmelisin ki abdest, namazın şartlarından birisidir.Nitekim Hz.Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu hususta şöyle buyurmaktadır:"Sizden biriniz abdestini bozduktan sonra tekrar abdest almadıkça Allah-azze ve celle-, onun namazını asla kabul etmez."[2]

Kıymetli Müslüman Kardeş!

Abdeste gereken önemi vermen ve Allah-azze ve celle-'nin sana emrettiği şekilde abdest alman gerekir.Çünkü Allah-azze ve celle- bu hususta şöyle buyurmaktadır:

﴿ يا أيها الذين آمنوا إذا قمتم إلى الصلاة فاغسلوا وجوهكم وأيديكم إلى المرافق وامسحوا برؤوسكم وأرجلكم إلى الكعبين وإن كنتم جنباً فاطهروا وإن كنتم مرضى أو على سفر أو جاء أحد منكم من الغائط أو لامستم النساء فلم تجدوا ماءً فتيمموا صعيداً طيباً فامسحوا بوجوهكم وأيديكم ما يريد الله ليجعل عليكم من حرج ولكن يريد أن يطهركم وليتم نعمته عليكم لعلكم تشكرون ﴾ المائدة : ٦

"Ey îmân edenler!Namaz kılmak istediğinizde-abdestsiz iseniz-yüzünüzü, bileklerinizle beraber ellerinizi yıkayın.Başınızı meshedin ve ayaklarınızı da ayak bilek kemikleriyle birlikte yıkayın.Cünüp olduğunuzda-namaz kılmadan önce-boy abdesti alın.Hasta olur veya yolculukta bulunur veya- hut sizden biriniz def'ihacet yapar veya eşiyle cinsel ilişkide bulunur da su bulamazsanız, ellerinizi temiz toprağa vurarak onunla yüzünüzü ve ellerinizi meshedin.Allah-azze ve celle-temizlik hususunda size zorluk çıkarmak istemez.Lâkin sizi tertemiz kılmak ister.Bilakis teyemmümü kolaylık ve rahmet olsun diye temizlikte suyun yerine teyemmümü size mübah kılmıştır.Allah, ihsan ettiği bu nimetini tamamlamak ister.Umulur ki emirlerine uyarak yasakladıkların da kaçınarak ona gereği gibi şükre- dersiniz.Çünkü size olan nimetinin kemali için teyemmüm alınmasına izin vermiştir."[3]

Bu âyet-i kerîmede Allah-azze ve celle-namaz abdesti ile boy abdestinin nasıl alınması gerektiğini bizlere açıklamıştır.Allah-azze ve celle- kendisinin emirlerini yerine getiren ve işittiklerine itaat eden mü'min kullarına hitâben âyetin başında :

(يا أيها الذين آمنوا إذا قمتم إلى الصلاة)buyurmaktadır.Bundan kasıt; Namaz kılmaya kalktığınızda ve namaz için hazırlandığınızda biliniz ki namazın geçerli olabilmesinin bir şartı vardır ve namaza başlamadan önce o şart yerine getirilmesi gerekir ki o şart da namaz için abdest almaktır.Nitekim Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- de bu hususta şöyle

(1) Müslim
(2) Müslim
(3) Mâ'de Sûresi:6

buyurmaktadır:"Namazın anahtarı;abdesttir.Namaza giriş; iftitah tekbiridir.Namazdan çıkış ise selâm iledir."

(إذا قمـتم إلى الصـلاة فاغسـلوا وجـوهكم)Allah-azze ve celle-âyeti-i kerîmenin bu bölümünde abdestin farzlarını açıklamıştır.Bu farzların ilki; yüzü yıkamaktır.Bir müslüman, abdest alırken yüzünü boy olarak, alnında saçın bittiği yerden çenesinin altında sakalının bittiği yere kadar yıkar.En olarak ise sol kulaktan sağ kulağa kadar yıkar.Bu arada ağza üç defa su alıp çalkalamak ve burna üç defa su çekip sümkür-mek de yüzü yıkamaya girer.Ağza su alıp çalkalamakla burna su çekip sümkürmek Kur'anda zikredilmemiş, ancak Hz.Osman, Abdullah b.Zeyd ve diğer sahabîlerden rivâyet edilen hadislerde olduğu gibi Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde belirtilmiştir. Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-hiçbir zaman ağzını ve burnunu yıkamadan abdest almamıştır.

Ellerini ise dirseklerle beraber yıkar.Ellerini yıkarken de ilk önce sağ elini dirseğiyle beraber üç defa yıkar, ardından sol elini dirseğiyle beraber üç defa yıkar.Sonra da başını bir defa mesheder.Çünkü Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'den bu şekilde vârit olmuştur.Başın üç defa meshedilmesi gerektiğine dâir Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'den bir hadis rivâyet olunmamıştır.

Ardından önce sağ ayağını, sonra da sol ayağını bilek kemikleriyle beraber üçer defa yıkar.Abdest azalarını kuru bir yeri kalmaması şartıyla ikişer veya birer defa yıkarsa, câizdir.Abdest geçerlidir.Bu anlattığımız abdest, Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in almış olduğu abdesttir.

Âyet-i Kerîme'nin devamında Allah-azze ve celle-: (وإن كنـتم جنبـاً فـاطهروا) buyurmaktadır.Bu bölümde Allah-azze ve celle- cünüp olan kimseye temizlenmesini emretmektedir.Abdestte olduğu gibi sadece bazı azaları yıkamayı emretmemiş, bilakis temizlenmeyi emretmiştir ki temizlik vücûdun tamamını kapsar.Cünüp kimsenin nasıl yıkanması gerektiğini ise Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in hanımlarından Hz.Âişe ve Meymûne'nin rivâyet ettikleri hadislerden öğreniyoruz.

(وإن كنتم على سفر أو جاء أحد منكم من الغائط)Bu bölümde Allah -azze ve celle- abdest namaz veya boy abdesti alması gerekip de su bulamayanın temiz toprağa elleriyle bir defa vurarak önce ellerini, ardından da yüzünü meshetmek sûretiyle teyemmüm almasına izin vermiştir. Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti de bunu göstermektedir.Bu teyemmüm, temiz toprağa elleri bir defa vurmakla alınır.Teyemmümün böyle alındığına Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti delâlet etmektedir.Kur'an'da teyemmüm detaylı olarak zikredilmemiş, Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde ise teyemmüm, sol el sağ elin üzerini,ellerin içiyle de yüz meshedilecek yapıldığı detaylı olarak izah edilmiştir.Bundan dolayı teyemmüm,Allah-azze ve celle-'nin kullarına sağladığı bir kolaylıktır. Bundan dolayı âyetin devamında Allah-azze ve celle- şöyle buyurmuştur:

(ما يريد الله ليجعل عليكم من حرج)

Yani namaz abdestiyle boy abdesti, bize güçlük ve meşakket olsun diye değildir.Lâkin kalplerimizle bedenlerimizi temizlemek için farz kılnmıştır.Bu kolay dini bize bir nimet olarak gönderdiği için Allah-azze ve celle-'ye başında ve sonunda hamdu senâlar olsun.

Namazın İslâm'daki önemi o kadar büyük ve fazîletli ise bize düşen görev; onu gereği gibi, Kur'an ve sünnetin bildirdiği şekilde kılmak gerekir.Zirâ Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-bu hususta şöyle buyurmaktadır:

(صلوا كما رأيتموني أصلي) رواه البخاري

"Namazı benim kıldığım şekilde kılın." [1]

Kıymetli Müslüman Kardeş!

Ezânı işittikten sonra, cemaatle namazı edâ etmek için abdest alıp câmiye gitmek için erkenden hazırlık yapmalısın.Câmiye, huşu ve sükûnet içerisinde yürüyerek git.Câmiye girerken sağ ayağınla gir.Ardından şöyle duâ et:

(بسم الله والصلاة والسلام على رسول الله، اللهم افتح لي أبواب رحمتك.)

Anlamı:" Allah'ın adıyla.Salât ve selâm Rasûlullah'a olsun.Allahım, rahmetinin kaoılarını bana aç."

Câmiye girdikten sonra, birinci safta kılmaya ve eğer kâmet getirilmemiş ise farzdan önce de

sünnet namaz var ise sünnetini kılmaya veya iki rekat mescidi selâmlama namazı olarak da bilinen tehıyyetul-mescid namazını kılmaya gayret et.Ardından, yönün kıbleye gelecek şekilde otur. Kâmet getirilinceye kadar Kur'an oku ve dilediğin şekilde duâ et ve Allah'ı zikret.

(اللّه أكبر اللّه أكبر أشهد أن لا إله إلا اللّه أشهد أن لا إله إلا اللّه أشهد أن محمداً رسول اللّه أشهد أن محمداً رسول اللّه حي على الصلاة حي على الفلاح، قد قامت الصلاة قد قامت الصلاة ، اللّه أكبر اللّه أكبر لا إله إلا اللّه)

Namaza kalktığın zaman kalbin ve bedeninle kıbleye yönel.Çünkü kıbleye yönelmek; namazın şartlarındandır.Kıble, namaz kılarken nerede olursan ol bütün bedeninle, kalbinle de farz olsun sünnet olsun namaz kılmak için niyet ederek yöneldiğin Kâbedir.Niyeti dilinle söylemezsin.Çünkü Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- hiçbir zaman diliyle namaz kılmaya niyet etmemiştir. Ardından secde edeceğin yere bakarak ellerin omuz veya kulaklarının hizâsına kadar kaldırıp iftitah tekbirini al.Sonra ellerini göğsünün üzerine koy.Sağ elin sol elin veya bileğin veyahut da sol kolun üzerine gelecek şekilde koy.İftitah tekbirinden sonra şu duâyı okuman sünnettir:

(سبحانك اللهم وبحمدك وتبارك اسمك وتعالى جدك ولا إله غيرك)

Bu duâyı okuduktan sonra, içinden şöyle de:

(1) Buhârî

(أعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحم الرحيم)

Ardından, Fâtiha Sûresini oku ve sonunda âmîn de.Şayet imam olarak namaz kıldırıyorsan akşam, yatsı ve sabah namazlarında Fâtiha ve diğer zammı sûreleri açıktan okursun.Öğle ve ikindi namazlarında ise gizli olarak okursun.Fâtiha Sûresinden sonra Kur'an'dan kolayına gelen yeri okuyabilirsin.Tekbir almadan önce cemaate dönerek: "Saflarınızı düzgün ve sık tutun" dersin. Fatiha ve zammı sûreden sonra Allahu ekber diyerek rükûya eğil.İftitah tekbirini alırken ellerini omuz veya kulaklarının hizâsına kadar kaldırdığın gibi rükûya eğilirken de ellerini kaldır.Rükûdayken başını sırtının hizâsında tut.Ellerini de parmaklarının arası açık olacak şekilde dizlerinin üzerine koy. Rükûda iken tam olarak mutmain olman gerekir.Ayrıca rükûdayken şu duâyı üç defa veya daha fazla oku:

(سبحان ربي العظيم)

Ardından ellerini omuz veya kulaklarının hizâsına kadar kaldırıp semiallahu limen hamideh diyerek rükûdan doğrul.İmam olarak cemaate namaz kıldırıyorsan, semiallahu limen hamideh dedikten sonra, rabbenâ ve lekel-hamdu hamden kesîran tayyiben mubâraken fîh. Mil'es-semâvâti vel-ardi ve mil'e mâ beynehumâ ve mil'e mâ şi'te min ba'du dersin. İmama uymuş isen, imam rükûdan doğrulduktan ve semiallahu limen hamideh dedikten sonra, rabbenâ ve lekel-hamdu hamden kesîran tayyiben mubâraken fîh. Mil'es-semâvâti vel-ardi ve mil'e mâ beynehumâ ve mil'e mâ şi'te min ba'du dersin.

Daha sonra Allahu ekber diyerek secdeye git.Secdeye giderken mümkünse önce dizlerini ardından da ellerini yere koy.Secdedeyken ellerinin parmaklarını birbirlerine bitişik tutarak yedi aza üzerine secde et.Bu yedi aza ; alınla burun, iki elle iki diz ve iki ayak parmakların içiyle birlikte iki ayaktır.

Secdedeyken kollarını yanlarından, karnını uyluklarından, uyluklarını da kaval kemiklerinden uzak tutarak bitiştirmezsin.Yine ellerini yere sermezsin.Secdedeyken üç defa veya daha fazla Subhânallah dersin.Ayrıca secdedeyken bol bol duâda bulun ve Rabbinden dünya ve âhiret saâdeti dile.Ardından tekbir getirerek başını secdeden kaldır.İki secde arasında sağ ayağını dik tutarak sol ayağının üzerine otur, ellerini de dizlerinin üzerine gelecek şekilde koy ve şöyle duâ et:

[اللهم اغفر لي وارحمني واهدني وارزقني وعافني واجبرني]

Anlamı: "Allahım! Beni bağışla, bana merhamet eyle, bana hidâyet eyle, bana rızık ver, bana âfiyet ver, bana zenginlik ver."

İki secde arasında bütün azâların yerlerine dönene kadar beklemelisin.Ardından Allahu Ekber diyerek ikinci secdeyi yap.Bu secdede de birinci secdede yaptıklarının aynısını yaparsın.Ardından kolayına gelirse dizlerine dayanarak Allahu Ekber deyip ikinci rekâta kalkarsın.İkinci rekâtta da birinci rekâtta yaptığın gibi önce Fâtiha Sûresini ardından da Kur'an'dan kolayına gelen zammı sûreyi okursun.Daha sonra birinci rekâtta yaptığın kıyam, kıraat, rükû, secde ve iki secde arasında oturuşu yaparsın.Kılınan namaz sabah namazı gibi iki

rekâtlı ise, ikinci rekâtın ikinci secdesinden sonra, sağ ayağını dik tutarak sol ayağını yatırıp üzerine oturursun.Sağ elini sağ dizinle uyluğunun, sol elini de sol dizinle uyluğunun üzerine gelecek şekilde koyarsın.Sağ elini, işaret parmağı dışındaki parmaklarını toplar, kelime-i şehâdet getirirken ve duâ ederken işâret parmağınla Allah'ın birliğine işâret edersin.Teşehhüde oturduğunda şu duâyı okursun:

[التحيات لله والصلوات والطيبات والسلام عليك أيها النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين، أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً عبده ورسوله]

Ardından da şu duâları okursun:

[اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد.

وبارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد.]

[اللهم إني أعوذ بك من عذاب جهنم ومن عذاب القبر ومن فتنة المحيا والممات ومن فتنة المسيح الدجال]

[رب ظلمت نفسي ظلماً كثيراً ولا يغفر الذنوب إلا أنت،فاغفر لي مغفرة من عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم]

Kılınan namaz, akşam namazı gibi üç rekâtlı veya öğle, ikindi ve yatsı namazları gibi dört rerkâtlı ise ikinci rekâtın ikinci secdesinden sonra sadece ettehıyyâtuyu okur ve üçüncü rekâta Allahu Ekber diyerek ve ellerini kaldırarak kalkarsın. Üçüncü ve dördüncü rekâtlarda sadece Fâtiha Sûresini okur, rükû ve secdelerini yaparsın.Ancak bu son oturuşta sol ayak sağ ayağın altına koyarsın.Sağ ayağını da dik tutarsın.İkinci oturuşta yani son teşehhütte ettehıyyâtu'dan sonra yukarıda okuduğumuz duâları okursun. Bu duâları okuduktan sonra önce sağına, sonra da soluna:

السلام عليكم ورحمة الله، السلام عليكم ورحمة الله

diyerek selâm verirsin.Selâm verip namazı bitirdikten sonra, namaz kılan kimsenin, Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'in farz namazların içinde ve hemen akabinde okumalarını istediği duâ ve zikirler vardır.

Farz namazların hemen akabinde okunan duâlar şunlardır:

Müslüman Rabbinden üç defa kendisini bağışlamasını dileyerek şöyle duâ eder :

أستغفر الله ، أستغفر الله ، أستغفر الله

Ardından :

اللهم أنت السلام ومنك السلام تباركت يا ذا الجلال والإكرام

der.Cemaate namaz kıldırıyorsa,

اللهم أنت السلام ومنك السلام تباركت يا ذا الجلال والإكرام

dedikten sonra, yüzünü cemaate döner ve şöyle duâ eder:

[لا إله إلا اللّه وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير.اللهم لا مانع لما أعطيت ولا معطي لما منعت ولا ينفع ذا الجد منك الجد، لا إله إلا اللّه وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير، لا حول ولا قوة إلا باللّه، لا إله إلا اللّه ولا نعبد إلا إياه، له النعمة وله الفضل وله الثناء الحسن، لا إله إلا اللّه مخلصين له الدين ولو كره الكافرون]

Bu duâyı okuduktan sonra, Âyetel-Kürsî'yi, Kul huvallahu ehad, Kul eûzu birabbil-felak ve Kul eûzu birabbin-nâs sûrelerini okur.Ancak akşam ve sabah namazlarının farzlarından sonra Kul huvallahu ehad, Kul eûzu birabbil-felak ve Kul eûzu birabbin-nâs sûrelerini üçer defa okumak sünnettir.Ayrıca akşam ve sabah namazlarından sonra, on defa şu duâyı okumak sünnettir:

[لا إله إلا اللّه وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد يحيي ويميت وهو على كل شيء قدير]

Bu duâları okuduktan sonra, otuz üç defa Subhânallah, otuz üç defa Elhamdulillah, otuz üç defa Allahu Ekber, yüzüncüsünde de;

[لا إله إلا اللّه وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير]

der.Câmiden çıkarken önce sol ayağını dışarıya at ve şöyle duâ et:

[بسم اللّه والصلاة والسلام على رسول اللّه، اللهم إني أسألك من فضلك]

Kıymetli Müslüman Kardeş!

HzçPeygamber-sallallahu aleyhi ve sellem- sünnet namazlarla vitir namazını sürekli kılardı.Bizim de Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-'i örnek alarak bu namazları sürekli kılmamız gerekir.Çünkü bu sünnet namazların Allah-azze ve celle-'nin katında değeri çok büyüktür.

Kudsî hadîste Allah-azze ve celle-:"Kendisine farz kıldığım ibâdetlerden başka, kulumun nâfile ibâdetlerle bana yaklaşmasından daha sevimli bir şey yoktur.Kulum, nâfile ibâdetlerle bana yaklaştıkça onu severim.Onu sevince de işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve yürüyen ayağı olurum.Yâni onu her işinde muvaffak kılarım.Benden bir şey isterse, onu mutlaka veririm.Benden bir şeyden korunmayı isterse, onu mutlaka korurum." buyurmaktadır.

Bu hadîsi-i şerîf, nâfile ibâdetlerin ne kadar fazîletli olduğuna delâlet etmektedir.Çünkü farz namazların öncesi ve sonrasında kılınan sünnet namazlar, kulu Allah'a yaklaştıran sebeplerdendir. Kul, farzlardan sonra nâfile ibâdetlerle Allah'a yaklaştıkça Allah da onu sever, onu sevince de bütün azâlarını hayırlı işlerde kullanmada onu muvaffak kılar.Yâni kulağı, gözü, eli ve ayakları Allah'ın rızâsına uygun hareket eder.Hareketlerinin hepsi Allah yolunda hareket ederek kendisini Allah'a yaklaştırır.

Bunun için her mülümanın farz namazların öncesi ve sonrasında sünnet namazları da kılarak ona devamlılık göstemesi gerekir.Her kim, günde on iki rekât sünnet namaz kılarsa, Allah ona cennette bir köşk yapar.Öğle namazının farzından önce dört, farzından sonra iki rekât, akşam namaından sonra iki rekât, yatsı namazının farzından sonra iki rekât, sabah namazının farzından önce iki rekât olan sünnet namazları sürekli kılarsan, Allah-azze ve celle-de sana cennette bir köşk yapar. Başka bir hadîs-i şerîfte Hz.Peygamber-sallallahu aleyhi ve sellem-şöyle buyurmaktadır:"Her kim, öğle namazının farzından önce ve farzından sonra sürekli dört rekât namaz kılarsa, Allah-azze ve celle- cehennemi ona haram kılar."

Her müslümanın bu nâfile namazları devamlı kılarak farz namazlarından eksik olanını tamamlası gerekir.Çünkü kıyâmet günü kulun hesâba çekileceği ilk şey; namazdır.Şayet namazı doğru olursa, kul kurtuluşa erer.Farz namazı eksik olursa, Allah-azze ve celle-:"Durun, bekleyin.Kulumun nâfile namazına bakın.Nâfile namazı varsa onunla farz namazını tamamlayın."diye emredecektir.